

Стань частинкою змін у державі — заповни електронне поле «Класифікація суб'єктів господарювання»

Функціонал системи ProZorro та майданчиків постійно змінюється і трансформується. Не так давно в системі **з'явилося нове поле «Класифікація суб'єктів господарювання»**. Що це таке і які нормативно-правові акти його регулюють?

Поняття суб'єкта господарювання передбачено в ч. 1 ст. 55 Господарського кодексу України (далі — Кодекс), відповідно до якої суб'єктами господарювання визнають учасників господарських відносин, які здійснюють господарську діяльність, реалізуючи господарську компетенцію (сукупність господарських прав та обов'язків), мають відокремлене майно і є відповідальними за своїми зобов'язаннями в межах цього майна, крім випадків, передбачених законодавством.

Перелік суб'єктів господарювання наведено в ч. 3 ст. 55 Кодексу. Суб'єкти господарювання залежно від кількості працівників і доходів від будь-якої діяльності за рік можуть належати до суб'єктів малого підприємництва, у тому числі до суб'єктів мікропідприємництва, середнього або великого підприємництва.

Розглянемо класифікацію суб'єктів господарювання (див. табл.).

Суб'єкт господарювання	Організаційно-правова форма	Середня кількість працівників за звітний період (календарний рік)	Річний дохід від будь-якої діяльності
Суб'єкти мікропідприємництва	Фізичні особи-підприємці	Не перевищує 10 осіб	Не перевищує суму, еквівалентну 2 млн євро, визначену за середньорічним курсом НБУ
	Юридичні особи — суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми та форми власності	Не перевищує 10 осіб	Не перевищує суму, еквівалентну 2 млн євро, визначену за середньорічним курсом НБУ
Суб'єкти малого підприємництва	Фізичні особи-підприємці	Не перевищує 50 осіб	Не перевищує суму, еквівалентну 10 млн євро, визначену за середньорічним курсом НБУ
	Юридичні особи — суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми та форми власності	Не перевищує 50 осіб	Не перевищує суму, еквівалентну 10 млн євро, визначену за середньорічним курсом НБУ
Суб'єкти великого підприємництва	Юридичні особи — суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми та форми власності	Перевищує 250 осіб	Перевищує суму, еквівалентну 50 млн євро, визначену за середньорічним курсом НБУ
Суб'єкти середнього підприємництва	Інші суб'єкти господарювання		

Чи обов'язково потрібно обирати класифікацію суб'єкта господарювання учасникам і замовникам. І чи відобразатиметься ця інформація на ProZorro

Для учасників це поле вже стало обов'язковим. Без зазначення інформації про те, до якого суб'єкта господарювання належить **учасник**, він **не зможе взяти участі в торгах**. Якщо **учасник зазначає** цю інформацію **один раз у своєму особистому кабінеті**, то в **замовника** поле «Класифікація суб'єктів господарювання» відобразатиметься при створенні в системі **кожного нового звіту про укладений договір** або **при проведенні переговорної процедури**.

Для замовників це поле також обов'язкове при створенні звіту про укладений договір або при проведенні переговорної процедури. **Якщо в ньому нічого не вказати**, то **система не дозволить оприлюднити** процедуру чи відзвітувати про укладений договір.

На даний момент (станом на 19.06.2019) інформація про суб'єкт господарювання не відображається на ProZorro, її видно лише в особистому кабінеті учасника або замовника.

Яка відповідальність передбачена для замовників та учасників за неправильне визначення того, до якого суб'єкта господарювання належить учасник

Незважаючи на нещодавні зміни до наказу Міністерства економічного розвитку і торгівлі України (далі — МЕРТУ) № 490 «Про затвердження форм документів у сфері публічних закупівель», пункт «Класифікація суб'єктів господарювання» **не було внесено до жодної з форм**.

Замовники зобов'язані проводити процедури закупівлі відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі», наказу МЕРТУ № 490 «Про затвердження форм документів у сфері публічних закупівель» та інших нормативно-правих актів. Жодним з нормативно-правових актів у сфері публічних закупівель не передбачено обов'язку для замовників обирати класифікацію суб'єктів господарювання при проведенні процедур, але **у зв'язку з технічною реалізацією такого поля необхідно вказувати дану інформацію**.

Отже, якщо замовник неправильно визначить, до якого суб'єкта господарювання належить учасник, то це не буде порушенням. До речі, щодо учасника: подібні дії також не можна кваліфікувати як порушення. Проте як замовникам, так і учасникам радимо при заповненні на майданчикові відповідного поля вказувати **достовірну інформацію**.

Згідно з ч. 7 ст 28 Закону України «Про публічні закупівлі» замовник має право звернутися по підтвердження інформації, наданої учасником, до органів державної влади, підприємств, установ, організацій відповідно до їх компетенції. У разі отримання

достовірної інформації про його невідповідність вимогам кваліфікаційних критеріїв, наявність підстав, зазначених у частині першій статті 17 цього Закону, або факту зазначення в тендерній пропозиції будь-якої недостовірної інформації, що є суттєвою при визначенні результатів процедури закупівлі, замовник відхиляє тендерну пропозицію такого учасника.

Наразі інформація про суб'єкт господарювання не відображається в публічному доступі, але ж електронна система закупівель постійно змінюється і трансформується. І якщо дану інформацію буде виведено в публічний простір, то неправильне зазначення учасником суб'єкта господарювання за певної ситуації може стати підставою для відхилення, адже тоді можуть бути розбіжності між кількістю працівників, які учасник подав у тендерній пропозиції, та обраним суб'єктом господарювання на майданчикові. Якщо, наприклад, учасник подав інформацію, що в нього 25 працівників, а в системі визначив себе суб'єктом мікропідприємництва, то це може бути витлумачено як подання учасником недостовірної інформації.

Новий функціонал запроваджено не просто так. Поле «Класифікація суб'єктів господарювання» запроваджено в рамках гармонізації асоціації з ЄС, це — частина плану заходів Кабінету Міністрів України з реалізації Стратегії розвитку малого і середнього підприємництва в Україні на період до 2020 року. Якщо всі учасники та замовники вказуватимуть класифікацію суб'єктів господарювання, то це дасть змогу отримати **чіткіші дані про участь у публічних закупівлях різних категорій бізнесу** — великого, малого та середнього. Цей критерій допоможе дізнатися, яка частка ринку припадає на кожен категорію бізнесу, та сприятиме розробленню ефективних засобів підтримки малого і середнього бізнесу в Україні.

Новий функціонал запроваджено не просто так. Поле «Класифікація суб'єктів господарювання» запроваджено в рамках гармонізації асоціації з ЄС, це — частина плану заходів Кабінету Міністрів України з реалізації Стратегії розвитку малого і середнього підприємництва в Україні на період до 2020 року. Якщо всі учасники та замовники вказуватимуть класифікацію суб'єктів господарювання, то це дасть змогу отримати **чіткіші дані про участь у публічних закупівлях різних категорій бізнесу** — великого, малого та середнього. Цей критерій допоможе дізнатися, яка частка ринку припадає на кожен категорію бізнесу, та сприятиме розробленню ефективних засобів підтримки малого і середнього бізнесу в Україні.

Станьте частинкою змін у державі — заповніть електронне поле «Класифікація суб'єктів господарювання».

Технічна реалізація електронного поля «Класифікація суб'єктів господарювання»

Розглянемо технічну реалізацію нового функціонала на прикладі майданчика SmartTender.biz. Замовники при оприлюдненні звіту про укладений договір і при проведенні переговорної процедури заповнюють інформацію про учасника. Саме серед полів, що заповнюються при оприлюдненні звіту про укладений договір і при проведенні переговорної процедури відтепер є можливість вказати суб'єкт господарювання. Як бачимо на рисунку 1, майданчик SmartTender.biz одразу дає перелік суб'єктів господарювання з описом, тож зорієнтуватися доволі легко.

В учасників торгів функціонал вибору суб'єкта господарювання такий самий, як і в замовників. Їм просто потрібно вибрати необхідний суб'єкт господарювання зі списку, який випадає, у своєму особистому кабінеті.

Складність для замовників полягає в тому, що **перед оприлюдненням інформації про учасника в ProZorro необхідно уточнити в учасника, до якої категорії суб'єктів господарювання він належить**. Замовникам варто зважати на це й уточнювати інформацію завчасно.

Найменування	Опис
Суб'єкт великого підприємства	Юридичні особи - суб'єкти господарювання, у яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) перевищує 250 осіб та річний дохід перевищує суму, еквівалентну 50 мільйонам євро.
Суб'єкт малого підприємства	Фізичні особи, зареєстровані як фізичні особи - підприємці, у яких середня кількість працівників за звітний період не перевищує 50 осіб та річний дохід не перевищує суму, еквівалентну 10 мільйонам євро; юридичні особи - суб'єкти господарювання, у яких середня кількість працівників за звітний період не перевищує 50 осіб та річний дохід не перевищує суму, еквівалентну 10 мільйонам євро.
Суб'єкт мікропідприємства	Фізичні особи, зареєстровані як фізичні особи - підприємці, у яких середня кількість працівників за звітний період не перевищує 10 осіб та річний дохід не перевищує суму, еквівалентну 2 мільйонам євро; юридичні особи - суб'єкти господарювання, у яких середня кількість працівників за звітний період не перевищує 10 осіб та річний дохід не перевищує суму, еквівалентну 2 мільйонам євро.
Суб'єкт середнього підприємства	Інші суб'єкти господарювання належать до суб'єктів середнього підприємства.

Рис. 1

Висновки

Поняття суб'єкта господарювання та перелік суб'єктів господарювання визначені в ч. 1 та ч. 3 ст. 55 Господарського кодексу України.

Заповнення електронного поля «Класифікація суб'єктів господарювання» є обов'язковим для учасників і замовників.

Ми рекомендуємо зазначати достовірну інформацію щодо суб'єкта господарювання, адже запровадження поля «Класифікація суб'єктів господарювання» здійснено в рамках гармонізації асоціації з ЄС, це — частина плану заходів Кабінету Міністрів України з реалізації Стратегії розвитку малого і середнього підприємництва в Україні на період до 2020 року.